

ARGENTA SPAARBANK

Pijler 3 toelichtingen 2008

www.argenta.be

Argenta, uw appeltje voor de dorst

1. Inleiding

In het kader van het zogenaamde Basel II akkoord (voor Belgische kredietinstellingen van toepassing ingevolge de door de Belgische toezichthouder CBFA uitgevaardigde circulaire PPB-2007-1-CBP, titel XIV) dient elke financiële instelling die onderworpen is aan het reglement eigen vermogen bepaalde toelichtingen bij haar risico- en eigenvermogenspositie publiek te maken.

In het navolgend document worden de vereiste toelichtingen over de geconsolideerde financiële positie van Argenta Spaarbank nv, met maatschappelijke zetel te 2018 Antwerpen, Belgiëlei 49-53 (hierna de Vennootschap) openbaar gemaakt. Het document wordt integraal opgenomen op de website van de Argenta Groep (www.argenta.be).

De toelichtingen in dit document hebben betrekking op de Vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna samen de Bankpool). De consolidatiekring wordt bepaald volgens de ‘International Financial Reporting Standards’ (IFRS).

Tabel 1: Overzicht IFRS (en Basel II) consolidatiekring

	deelnemings- verhouding	31/12/2007	31/12/2008
Argenta Spaarbank (Aspa)		consoliderende entiteit	consoliderende entiteit
Argentabank Luxemburg (ABL)	99,71%	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Argenta Fondsenbeheer (Arfo)	100%	volledige consolidatie	vereffend in 2008
CBHK nv (kredietverstrekker)	99,95%	volledige consolidatie	volledige consolidatie
Green Apple BV (SPV)	0%	volledige consolidatie	volledige consolidatie

Hoewel er geen kapitaalband is met de Vennootschap heeft de raad van bestuur (op basis van IFRS regel SIC-12 Consolidatie – Voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten - Special Purpose Vehicles) geoordeeld dat Green Apple als SPV dient geconsolideerd te worden. Hierdoor blijven de (via deze SPV) overgedragen hypothecaire leningen op de balans van de Bankpool behouden (meer informatie betreffende deze SPV Green Apple is terug te vinden bij hoofdstuk 10. Toelichtingen bij effectisering).

De Vennootschap heeft geen dochterondernemingen die niet werden opgenomen in de consolidatiekring.

Er zijn, buiten de wettelijke belemmeringen, geen andere bestaande of verwachte materiële, praktische of juridische belemmeringen die een overdracht van eigen vermogen of terugbetaling van verplichtingen tussen de Vennootschap en haar dochterondernemingen in de weg staan.

2. Risk management

Geavanceerd en compleet risicobeheer is een essentiële voorwaarde voor het realiseren van duurzame winstgevende groei. De strategie en het beleid van de globale Argenta Groep (waarvan de Vennootschap deel uitmaakt) inzake o.m. risicobeheer en *internal governance* worden bepaald door de organen (directiecomité en raad van bestuur, conform de taak- en bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd in de statuten) van Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv (hierna BVg), die de beleidsholding is van de Argenta Groep. In diverse beleidslijnen bakent BVg de soorten risico's en de niveaus van aanvaardbare risico's af die voor de Argenta Groep aanvaardbaar zijn.

De voornaamste dochtervennootschappen – in het bijzonder de Vennootschap en Argenta Assuranties (hierna Aras) - staan in voor het operationeel beleid binnen de door BVg vastgestelde krijtlijnen. Daartoe vertalen de Vennootschap en Aras de door BVg vastgestelde limieten en normen verder ten behoeve van hun operationeel beleid. De onafhankelijke controlefunctie “risicobeheer” wordt functioneel op niveau van BVg aangestuurd en daar ook georganiseerd. Daarnaast geldt dat zowel de Vennootschap als Aras het “risicobeheer” in volle verantwoordelijkheid organiseren en dragen.

Het beleid en de organisatiestructuur van de Vennootschap met betrekking tot risicobeheer zijn zodanig opgezet dat de gekende risico's op afdoende wijze worden gesignaleerd, geanalyseerd, gemeten, opgevolgd en beheerst.

Het risicobeheer voor de Vennootschap maakt hierbij een onderscheid tussen de volgende categorieën van risico's: financieel risico (marktrisico, liquiditeitsrisico), kredietrisico (inclusief concentratierisico) en operationeel risico.

2.1. Financieel risico

Het beheer van het financieel risico wordt beschreven in een beleidslijn financieel risicobeheer (deel financieel risico) en omhelst ondermeer onderstaande risico's.

2.1.1. Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen. Marktrisico omvat drie soorten risico's: renterisico, valutarisico en overige prijsrisico's.

Renterisico

Het belangrijkste marktrisico waaraan de bankactiviteiten van de Bankpool worden blootgesteld, is het renterisico, dat in de eerste plaats resulteert uit veranderende marktprijzen, onverwachte veranderingen in investeringsrendementen en veranderingen in correlatie met intrestvoeten tussen verschillende financiële instrumenten.

De Bankpool gebruikt een aantal instrumenten om zijn balans te beheren, waaronder het actieve beheer van de investeringsportefeuille, maatregelen om de groei van specifieke portefeuilles te stimuleren of af te remmen, effectisering van kredietportefeuilles en het gebruik van derivaten zoals caps en swaps als hedgingsinstrumenten voor het renterisico.

Om de risicoposities te controleren en beheren, gebruikt de Bankpool verscheidene risico-indicatoren zoals daar zijn netto intrestinkomen, *duration gap* (gevoeligheid van de marktwaarde), rentemarge en marktwaarde van het eigen vermogen.

Strategieën voor risicovermindering

Bij de beheersing van het renterisico streeft de Bankpool ernaar het renterisico binnen vastgestelde limieten te houden. Dit wordt bereikt door indekkingen of correcties van het renterisico die zowel endogeen als exogeen kunnen zijn.

Voor de endogene indekkingen is er het hele pallet van sturing op binnenbalansproducten ter beschikking, zowel bijvoorbeeld op het gebied van prijs, nieuwe producten als aanpassing van productkenmerken. Endogene acties kunnen een belangrijke impact hebben die zich echter relatief traag en stelselmatig manifesteert. De tijdshorizon is daardoor relatief lang en vormt daarmee de fundamentele basis voor een flexibele balans en sturing.

Om exogene indekking te realiseren, worden financiële derivaten in overweging genomen voornamelijk renteswaps, *FRA's* en renteopties (*caps*). De impact van exogene indekkingen op de marktwaardegevoeligheid blijkt onmiddellijk na afsluiting van het contract. Zij zijn daardoor uitermate geschikt als correctief instrument.

Met renteswaps wordt het lineaire risicoprofiel veranderd. Dat profiel is hoofdzakelijk een combinatie van langlopende activa en langlopende verplichtingen. Renteopties kunnen ondermeer gebruikt worden voor de verlaging van het niet-lineaire risico, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door in klantcontracten besloten opties zoals een rentevoetplafond of voortijdige betalingsopties.

Wanneer een positie wordt afgedekt, wordt het economisch effect van veranderingen in de nettocontantewaarde van die positie, door veranderingen in de als *benchmark* gebruikte rentecurve, verminderd door compenserende veranderingen in de nettocontantewaarde van het financiële derivaat dat wordt gebruikt als afdekkingsinstrument.

Op de financiële verwerking van afdekkingen zijn onder IFRS strenge regels van toepassing en niet iedere economische afdekking die voor de afdekking van het renterisico wordt gebruikt, wordt onder IFRS aangemerkt als *hedge*.

Valutarisico

Het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van wisselkoersveranderingen.

De Bankpool is enkel actief in de Benelux en doet geen andere beleggingen dan in euro, waardoor het geen valutarisico loopt.

Overige prijsrisico's

Het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen (anders dan veranderingen die voortvloeien uit renterisico of valutarisico).

Dit ongeacht of deze veranderingen worden veroorzaakt door factoren die specifiek gelden voor het individuele financiële instrument of de emittent hiervan, of door factoren die alle soortgelijke op de markt verhandelde financiële instrumenten beïnvloeden.

Aandelenrisico

De Bankpool doet geen beleggingen in individuele aandelen. Het per 31 december 2008 beperkt aanwezig aantal aandelenfondsen (in de juridische vorm van beveks of sicavs) komen (tijdelijk) op de balans bij de uitgifte door de Vennootschap van nieuwe compartimenten in bestaande aandelenfondsen.

2.1.2 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisicobeheer

Liquiditeitsrisico heeft betrekking op een situatie waarin een vennootschap van de Bankpool niet in staat zou zijn om te voldoen aan de liquiditeitseisen van deposito- of andere contracthouders, zonder onaanvaardbare verliezen te lijden bij het vrijmaken van activa waarmee in normale en moeilijke omstandigheden aan de financiële verplichtingen moet worden voldaan.

Dit is derhalve het risico dat een vennootschap over onvoldoende onmiddellijk beschikbare financiële middelen beschikt om te voldoen aan verplichtingen wanneer deze moeten worden voldaan op vervaldatum of dat activa alleen tegen uitzonderlijke hoge kosten kunnen worden zeker gesteld of verkocht.

De verhoogde aandacht voor het liquiditeitsrisico komt voort uit de globalisering van de financiële markten, de grotere volatiliteit van de funding, de sterke groei van nieuwe producten en gestructureerde transacties zoals effectiseringen. Hoewel deze elementen in de eerste plaats van invloed zijn op globale spelers, verdient de liquiditeitsproblematiek ook bij de Bankpool de nodige aandacht.

De strategie van de Bankpool met betrekking tot het liquiditeitsbeheer bestaat erin om de liquiditeitsposities van de individuele vennootschappen, aan de hand van een aangepast management informatie systeem (MIS) te meten, op te volgen, te controleren, te rapporteren en te beheren binnen de groepsnorm, en dit zowel onder normale als uitzonderlijke omstandigheden. Het dagelijks liquiditeitsbeheer, de definitie van “*early warning indicators*” (EWI’s) en de organisatie van *stresstesten* werden beschreven in een “*Liquidity Contingency Plan*” (LCP).

Dagelijks worden rapporten over de funding verspreid over een breed doelpubliek, inbegrepen alle leden van het directiecomité. Daarnaast is de bespreking van de waarschuwingsindicatoren een vast punt op het (minstens) tweewekelijks georganiseerde Asset & Liability comité (hierna Alco). Het hogere management wordt met andere woorden op een continue basis betrokken bij het liquiditeitsbeheer.

Liquiditeitsbronnen

Het fundingbeleid is gericht naar de particuliere cliënt via de uitgifte van zicht-, spaar-, termijnrekeningen en effecten. De deposito's van klanten vormen de belangrijkste primaire financieringsbron van de Bankpool.

Deze deposito's kunnen zowel beschouwd worden als bronnen van liquiditeit als van liquiditeitsrisico. Betaalrekeningen en spaargelden van particulieren zijn immers direct of op korte termijn opvraagbaar, maar leveren niettemin een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit van de financieringsbasis op de lange termijn. Deze stabiliteit staat of valt dan ook met het behoud van het vertrouwen van de rekeninghouder in de solvabiliteit en een goed liquiditeitsbeheer van de Vennootschap.

De financieringsstructuur van de groep wordt zo beheerd dat er een substantiële diversificatie wordt behouden, dat financieringsconcentraties worden geminimaliseerd en dat de mate van afhankelijkheid van wholesalefinanciering (met en zonder repos) beperkt blijft.

De Vennootschap beschikt over volgende basisinstrumenten als mogelijk bron van liquiditeit: cash, effectisering van (een deel van) de hypotheekportefeuille, het uitbreiden of verminderen van het aantal effecten dat beleenbaar is bij de ECB, kredietlijnen bij de NBB mits waarborgen en het verkopen van (een deel van) de effectenportefeuille dat niet beleenbaar is bij de ECB.

Bij een mogelijke liquiditeitsbehoefte zullen eerst de goedkoopste bronnen aangeboden worden. Het gaat dan in de eerste plaats om de aanwezige cash (gelden op rekeningen bij andere financiële instellingen en de NBB).

In september 2007 en december 2008 werden in het kader van het liquiditeitsbeheer effectiseringstransacties uitgevoerd. Meer informatie over deze transacties is terug te vinden bij hoofdstuk 10. Toelichtingen bij effectisering.

De belangrijke inspanningen die in de loop van 2008 in het kader van het liquiditeitsbeheer werden geleverd, zullen in 2009 een vervolg krijgen door een uitbreiding van de huidige scope naar de toepassing respectievelijk toetsing van het liquiditeitsbeheer aan de recent publiekelijk uitgegeven "17 principles for sound liquidity risk management and supervision".

In onderstaande tabel zijn de liquide financiële activa terug te vinden zoals deze driemaandelijks aan de Belgische toezichthouder worden gerapporteerd. De effecten worden in deze tabel opgenomen aan beurswaarde en prorata interesten.

Tabel 2: Overzicht liquide financiële activa Bankpool

Uitsplitsing liquide financiële activa	30/06/2008	31/12/2008
Kas en kategoeden bij centrale banken	18.146.203	27.413.368
Effecten en leningen beleenbaar bij ECB	3.575.003.109	7.848.696.871
Effecten en leningen beleenbaar in repo-transacties	0	0
Effecten realiseerbaar via verkooptransactie	2.033.641.876	1.985.565.588
Potentieel herbruikbare effecten ontvangen als onderpand	0	0
Totaal liquide financiële activa	5.626.791.188	9.861.675.827

2.2. Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het beheer van de kredietrisico's binnen de Bankpool wordt geregeld door de beleidslijn kredietrisicobeheer. In dit kredietbeleid worden uitgangspunten, regels, richtlijnen en procedures geformuleerd voor het signaleren, meten, goedkeuren en rapporteren van het kredietrisico.

Het kredietrisico treedt op wanneer een klant of tegenpartij niet meer in staat is om aan zijn contractuele verplichtingen te voldoen. Dit kan het gevolg zijn van insolventie van een klant of tegenpartij. Dit risico ontstaat zowel bij de traditionele kredietverlening als bij beleggingsactiviteiten.

Bij de Bankpool ontstaat het kredietrisico bij verstrekken van woonkredieten in België en Nederland, consumentenkredieten en investeringskredieten in België en Nederland, investering in obligaties en kortlopende schuldinstrumenten, uitgegeven door overheden uit de Eurozone, asset/mortgage-backed securities of obligaties en kortlopende schuldinstrumenten uitgegeven door bedrijven en ten slotte interbankenkredieten in euro met als tegenpartij een financiële instelling uit de OESO zone.

Alle segmenten van de Bankpool beschikken over adequate meetinstrumenten, richtlijnen en procedures om het kredietrisico te beheren, met inbegrip van een volledig onafhankelijk krediet goedkeuringsproces met vastgestelde limieten voor kredietwaardigheid en toezichtprocedures.

De Bankpool streeft algemeen een laag risicoprofiel na in haar kredietverlening. Deze strategische optie wordt ondermeer bevestigd in de kredietacceptatievoorwaarden en procedures van de Vennootschap en dochteronderneming CBHK, waarvan bedongen zekerheidsstellingen (in hoofdzaak hypothecaire inschrijvingen op panden) één van de basismodaliteiten is, samen met de strategische focus op kredietverlening aan *retail* cliënteel.

Kredietrisico en Basel II kapitaalakkoord

De Bankpool heeft een jarenlange ervaring in het toekennen en beheren van hypothecaire kredieten, dit resulteert trouwens in een historiek van lage kredietverliezen.

Omwille van die ervaring en conform de Basel II vereisten heeft de Bankpool er dan ook voor gekozen om haar *retail* kredietverstrekking, behoudens niet-materiële uitzonderingen, op basis van interne ratings te laten plaatsvinden. Daarbij zal bij de kredietverstrekking aan iedere tegenpartij een rating worden toegekend. Deze ratings kunnen zowel intern als extern zijn. Hiertoe ontwikkelde de Vennootschap, voor zover van toepassing, zelf één of meer modellen.

Onderscheid wordt gemaakt tussen modellen voor PD (kans op wanbetaling) en LGD (verlies bij wanbetaling). Voor de *retail* kredietportefeuilles waarvoor gekozen wordt voor een intern ratingsysteem (IRB), werd telkens zowel een PD als een LGD model ontwikkeld.

In het PD-model worden kredietdossiers ingedeeld in verschillende ratingklassen, afhankelijk van de via het model berekende falingskans. De indeling van de ratingklassen gebeurt op

basis van variabelen met eraan verbonden modaliteiten, die zowel productkenmerken als kenmerken verbonden aan de ontleners betreffen. Iedere ratingklasse heeft een beneden- en bovengrens voor wat betreft het falingspercentage en krijgt een gemiddeld falingspercentage. De gefaalde dossiers worden in een aparte ratingklasse ondergebracht.

Ook de LGD-pooling gebeurt op basis van een aantal variabelen. Aan iedere LGD-pool wordt een gemiddeld LGD-percentage toegekend. Op die manier wordt ieder uitstaand krediet in portefeuille, ondergebracht in een bepaalde LGD-pool en wordt aan dat krediet het gemiddelde LGD-percentage van die pool toegewezen.

Maandelijks wordt de totale *retail* kredietportefeuille aan de PD en LGD modellen aangeboden om er het kapitaalbeslag voor onverwachte verliezen uit af te leiden.

Zekerheden

Bij het toestaan van hypothecaire leningen worden steeds persoonlijke of zakelijke zekerheden gevraagd.

Voor deze zekerheden (*in casu* de panden waarop een hypothecaire inschrijving of volmacht gevestigd is) vonden in het verleden enkel herschattingen plaats indien de dossiers waaraan de zekerheden verbonden waren als gefaald (zie definitie van gefaald bij 5.1. Definitie van de begrippen achterstallig en dubieus) beschouwd werden.

Mede naar aanleiding van de invoering van het nieuwe Basel II kapitaalakkoord werden in 2008 verdere stappen ondernomen om op een periodieke basis alle zakelijke zekerheden via een statistische methode te gaan herschatten.

Uitwinningsbeleid

Indien alle andere middelen zijn uitgeoefend om een krediet in falings financieel af te handelen, wordt er (waar er een pand aanwezig is) overgegaan tot de openbare verkoop. In 2007 werd er in het kader van dit uitwinningsbeleid één pand aangekocht door de Vennootschap zelf. In 2008 werden twee panden aangekocht.

De conservatieve kredietpolitiek en het strikte omkaderingsbeleid hadden tot gevolg dat de kredietverliezen binnen de diverse activiteitsdomeinen van de Vennootschap laag waren in de voorbije jaren.

Concentratie van kredietrisico

Concentratie kan bestaan uit verschillende elementen: concentratie in kredietverlening aan een individuele tegenpartij of een groep van onderling gerelateerde tegenpartijen (single name concentratie of wederpartijconcentratie); concentratie in kredietverlening via een ongelijkmatige verdeling over sectoren of landen/regio's (sectorconcentratie); dit laatste risico kan ontstaan wegens significante risicoposities op groepen van tegenpartijen waarvan de kans op wanbetaling gedreven wordt door gemeenschappelijke onderliggende factoren.

Mogelijke concentratierisico's die resulteren uit de aanwezigheid in slechts twee hypotheekmarkten worden getemperd door een beperking van het kredietrisico per

individueel dossier, evenals een strikte opvolging van de evoluties in de Nederlandse en Belgische hypotheek- en residentiële vastgoedmarkten.

Hiernaast wordt er ook gezorgd voor een spreiding van de risico's door een groot aantal leningen voor een beperkt bedrag, gespreid over België en Nederland (ook regionaal) toe te staan. Door de spreiding in de tijd van de kredietverlening (iedere week/maand worden er wel kredieten toegestaan) worden de risico's getemperd (in zowel hoog als laagconjunctuur worden immers kredieten toegestaan).

Tenslotte kan 'effectisering' naast een funding en liquiditeitstool ook aangewend worden om het risicovolume van de kredieten en dus de mate van concentratie te sturen (de twee uitgevoerde effectiseringstransacties hadden beide betrekking op de Nederlandse hypotheekkredieten).

De basis voor de kwantitatieve beoordeling vormt de analyse van de samenstelling van de portefeuille (balans) naar economische sectoren (overheden – openbare besturen, kredietinstellingen, overige leningen waaronder bedrijfsobligaties, hypothecaire kredietverlening, andere *retail*kredietverlening) en landen.

Een beleidslijn financieel risico bepaalt dat er enkel in bedrijfsobligaties mag belegd worden, indien de rating van deze obligaties AA of hoger zijn en indien deze vrij verhandelbaar zijn. De betrokken ratings worden stelselmatig opgevolgd. Indien (na de aankoop) de rating van een obligatie daalt onder deze AA-rating, wordt de betrokken obligatie opnieuw individueel besproken en opgevolgd in het Alco.

2.3. Operationeel risico

Operationeel risicobeleid

Alle ondernemingen hebben, ongeacht de aard van de activiteiten, te maken met operationeel risico door de inherente onzekerheid van hun operationele activiteiten. Dit operationele risico wordt veroorzaakt door externe factoren of niet beheerste interne factoren. Binnen het operationele risico wordt onderscheid gemaakt tussen het event risico en het bedrijfsrisico.

Het event risico betreft het risico van verliezen door een eenmalige gebeurtenis, zoals een systeemfout, een vergissing, fraude, een misdrijf, een rechtszaak of schade aan gebouwen of uitrusting. Het bedrijfsrisico betreft het risico van verliezen als gevolg van gebeurtenissen die schade kunnen opleveren voor een bedrijfsactiviteit of door de bedrijfseconomische omgeving, zoals wijzigingen in de concurrentieverhoudingen of juridische of fiscale veranderingen.

Het stelselmatig verder geactualiseerde beleid betreffende het operationeel risico zet een structuur en een organisatie uit (inclusief rollen en verantwoordelijkheden) op het niveau van de Argenta Groep. Het definieert eveneens de rapporteringslijnen van de verschillende dochtervennootschappen. Deze dochtervennootschappen blijven echter verantwoordelijk voor het beheer van hun eigen operationeel risico.

Het risicodepartement van de Argenta Groep verzekert dat elke dochtervennootschap het operationeel risico beheert op een gelijkvormige manier en dat elke dochtervennootschap elk

risico beheert dat een impact zou kunnen hebben op de business of op andere dochterondernemingen binnen de Argenta Groep.

Elke dochtervennootschap heeft medewerkers, die elke gebeurtenis met betrekking tot het operationeel risico dienen te rapporteren aan het risicodepartement van de Argenta Groep. Het registreren van verliezen en incidenten in een gemeenschappelijke gegevensbank moet leiden tot corrigerende acties waar dat nodig is, en tot een adequate opvolging van deze acties.

Business continuity management

De aansturing en het beheer van de business continuïteitsmaatregelen (BCM) is afgestemd op de relevante wet- en regelgeving. In de BCM-organisatie zijn de verantwoordelijkheden voor de invulling en het onderhouden van de continuïteitsplannen vastgelegd. Ook de activering en rollen van de diverse teams in het geval van een crisis zijn beschreven.

Informatiebeveiliging

Informatie kan in veel vormen voorkomen. Het kan afgedrukt of geschreven zijn op papier, elektronisch opgeslagen zijn, per post of via elektronische media worden verzonden, getoond worden in films of de gesproken vorm aannemen. Welke vorm de informatie ook heeft, of op welke manier ze ook wordt gedeeld of verzonden, ze dient altijd passend beveiligd te zijn.

Informatiebeveiliging wordt bereikt door een passende verzameling beveiligingsmaatregelen in te zetten, bijvoorbeeld beleid, gedragsregels, procedures, organisatiestructuren en hard- en softwareconfiguratie.

De Argenta Groep heeft een gestructureerde aanpak voor informatiebeveiliging neergezet. In de beleidslijn informatiebeveiliging wordt zowel het kader als de organisatie en de verantwoordelijkheden voor de implementatie van het beleid opgenomen als de verplichte veiligheidsrichtlijnen.

3. Toelichtingen bij het eigen vermogen

3.1. Bestanddelen en kenmerken van de eigenvermogensposten

In deze paragraaf worden de posten van het eigen vermogen van de Bankpool toegelicht. Deze eigen vermogensposten vormen de basis voor de berekening van het nuttig eigen vermogen onder de Basel II reglementering.

Tabel 3: Overzicht eigen vermogensposten en haar bestanddelen

Bestanddelen	31/12/2007	31/12/2008
Geplaatst kapitaal (gestort kapitaal)	303.255.000	303.255.000
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	-4.428.564	4.037.285
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	270.666.398	345.810.352
Baten uit het lopende jaar	86.143.954	82.657.105
Totaal eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders	655.636.788	735.759.742
Minderheidsbelang	158.282	180.819
Totaal eigen vermogen en minderheidsbelang	655.795.070	735.940.561

Bestanddeel “geplaatst kapitaal”

Het gestort kapitaal bedroeg 103.255.000 EUR op 31/12/2006. Op 27 april 2007 vond er bij de Vennootschap een kapitaalsverhoging plaats door de omzetting van 200 miljoen EUR beschikbare reserves naar het gestort kapitaal.

Bestanddeel “herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa”

De “voor verkoop beschikbare financiële activa” (AFS = Available For Sale) worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde opgenomen worden op een aparte lijn van het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet.

Per einde 2008 waren er voor belastingen en exclusief minderheidsbelangen 6.608.755 EUR latente meerwaarden. Na aftrek van de latente belastingen van 2.571.470 EUR bedragen deze 4.037.285 EUR per 31/12/2008. Inclusief het bedrag van latente meerwaarden van de minderheidsbelangen bedroegen de globale latente meerwaarden 6.619.157 EUR.

Bestanddeel “reserves” (met inbegrip van ingehouden winsten)

Onder deze post zijn ondermeer de statutaire reserves van de Vennootschap terug te vinden, evenals de ingehouden winsten van vorige jaren.

Het bedrag van 345.810.352 EUR bestaat uit loutere reserves (met inbegrip van ingehouden winsten) ten bedrage van 333.462.676 EUR en een post van 12.347.676 EUR m.b.t. een in Bgaap aangelegde herwaarderingsmeerwaarde voor gebouwen van de Vennootschap.

Bestanddeel “baten uit het lopende boekjaar”

Onder deze post wordt het resultaat van het lopende boekjaar verwerkt.

Bestanddeel “minderheidsbelang”

Onder deze post worden de ‘reserve uit herwaardering en waarderingsverschillen’ en ‘overige eigen vermogensbestanddelen’ van de minderheidsbelangen verwerkt. De minderheidsbelangen bij de Vennootschap hebben betrekking op de aandelen van haar dochtervennootschappen ABL en het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet nv (CBHK) die niet in het bezit zijn van de Vennootschap.

Verder is bij de minderheidsbelangen het volledige kapitaal (18.000 EUR) van de SPV Green Apple terug te vinden. Hoewel er geen kapitaalsband is met de Vennootschap wordt deze vennootschap omwille van de IFRS regels (SIC 12) wel mee geconsolideerd.

3.2. Het voor reglementaire doeleinden nuttig eigen vermogen

Mede op basis van bovenstaande bestanddelen wordt het voor reglementaire doeleinden nuttig eigen vermogen samengesteld. Onderstaand overzicht geeft dit nuttig eigen vermogen voor 31/12/2007 en 31/12/2008 weer. Voor vergelijkingsdoeleinden werd er een aanpassing gedaan aan het nuttig eigen vermogen van 31/12/2007 (Basel II simulatie).

Tabel 4: Overzicht samenstelling nuttig eigen vermogen

Samenstelling nuttig eigen vermogen	Basel I	Basel II simulatie	Basel II
	31/12/2007	31/12/2007	31/12/2008
Eigen vermogen sensu stricto	708.903.255	708.903.255	776.695.206
Totaal aanvullende bestanddelen	369.488.785	369.488.785	359.149.848
- eerste deel aanvullende bestanddelen	15.037.157	15.037.157	14.573.396
- achtergestelde leningen	354.451.628	354.451.628	344.576.452
Totaal af te trekken posten	-18.536.028	-18.536.028	0
Totaal nuttig eigen vermogen	1.059.856.012	1.059.856.012	1.135.845.054
aanpassing t.g.v. opname first loss in de RWA		18.536.028	0
Totaal nuttig eigen vermogen		1.078.392.040	1.135.845.054

Onder de Basel I reglementering werden in 2007 drie tranches van een door de Vennootschap aangegane synthetische credit default swap (CDS) van het eigen vermogen afgetrokken. Het betrof een tranche D met rating Baa3 voor 4.835.546 EUR, een tranche E met rating Ba3 voor 5.641.340 EUR en een tranche F zonder rating voor 8.059.142 EUR.

Bij de simulatie van de eigen vermogensvereisten volgens Basel II (standaardbenadering) werden deze tranches opgenomen in het gewogen risicovolume (Risk Weighted Assets, RWA). De tranche met de laagste rating werd hierbij opgenomen aan 1250%.

Bijgevolg diende het bedrag van 18.536.028 EUR bij de simulatie per 31/12/2007 niet meer van het eigen vermogen te worden afgetrokken. Er was een ‘early termination’ optie in de CDS die werd uitgeoefend door de Vennootschap waardoor de CDS in februari 2008 werd stopgezet.

Het eigen vermogen bestaat uit twee groepen bestanddelen: het eigen vermogen *sensu stricto* en de aanvullende bestanddelen van het eigen vermogen. Bij onderstaande toelichting dient rekening te worden gehouden met het feit dat de Vennootschap tot nader order de standaardmethode toepast voor al haar berekeningen voor de eigenvermogensvereisten.

Tabel 5: Overzicht van het eigen vermogen *sensu stricto*

Eigen vermogen <i>sensu stricto</i>	31/12/2007	31/12/2008
- gestort kapitaal	299.410.014	299.410.014
- reserves	245.410.445	332.337.503
- baten (resultaat) uit het lopende boekjaar	75.143.954	62.657.105
- minderheidsbelangen	160.417	170.417
- reserve uit de herwaarderingen AFS EV instrumenten	0	-1.537.673
- begrensde innovatieve instrumenten	100.000.000	100.000.000
- immateriële activa	-11.221.575	-16.342.160
Totaal eigen vermogen <i>sensu stricto</i>	708.903.255	776.695.206

De post ‘gestort kapitaal’ van 299.410.014 EUR wordt bekomen door van het gestort kapitaal van 303.255.000 EUR een bedrag van 3.844.986 EUR af te trekken. Het betreft hier het niet-afschrijfbaar gedeelte van (in het verleden) in Bgaap aangelegde herwaarderingsmeerwaarden voor materiële activa. Dit bedrag wordt conform de vroegere eigenvermogensreglementering steeds van het gestort kapitaal afgetrokken.

De post ‘reserves’ van 332.337.503 EUR wordt bekomen door het eerder vermelde deel van 333.462.676 EUR uit de reserves (zie 3.1.) te verminderen met 1.125.173 EUR (zijnde de positieve impact na belastingen van de afgeleide producten in deze reserves).

Voor de berekening van het eigen vermogen op geconsolideerde basis mogen de instellingen die de internationale boekhoudkundige normen hanteren de winst van het vorig boekjaar netto (na aftrek van alle voorziene kosten en dividenden) opnemen. De post ‘baten (resultaat) uit het lopende boekjaar’ per 31/12/2008 wordt dan ook bekomen door de winst van het boekjaar te verminderen met de geplande dividenduitkering van 20 miljoen EUR.

De post ‘minderheidsbelangen’ van 170.417 EUR wordt bekomen door het volledige bedrag van de minderheidsbelangen van 180.819 EUR te verminderen met de herwaarderingsreserve voor “voor verkoop beschikbare financiële activa” van 10.402 EUR die vervat zat in dit totaalbedrag.

De post ‘reserve uit de herwaarderingen AFS eigen vermogensinstrumenten’ betreft de niet gerealiseerde minderwaarden op de aanwezige portefeuille eigen vermogensinstrumenten. Deze dienen van het eigen vermogen *sensu stricto* te worden afgetrokken.

De post ‘begrensde innovatieve instrumenten’ bestaat uit het volledige kapitaal van de in 2006 uitgegeven Tier 1 lening van 100 miljoen EUR (Argenta Spaarbank N.V. Deeply Subordinated Perpetual Callable EUR Fixed to Floating Rate Notes).

Deze Tier 1 lening is genoteerd op de Luxemburgse beurs (ISIN code BE09321174444) en heeft volgende kenmerken:

nominaal bedrag:	100.000.000 EUR
uitgifte datum	31 oktober 2006
eerste call datum	31 oktober 2016
call optie	de uitgever heeft het recht om het effect tegen nominale waarde terug te betalen op 31/10/2016 en op elke volgende coupondatum
coupon	vaste rente van 5,855% tot 31 oktober 2016 nadien variabele rente van 3 maand Euribor + 275 bp

De post “immateriële activa” van 16.342.160 EUR wordt ook van het eigen vermogen *sensu stricto* afgetrokken en bestaat uit de categorie “immateriële activa” zoals deze terug te vinden is op de actiefzijde van de geconsolideerde balans.

Tabel 6: Overzicht van het aanvullend eigen vermogen

Aanvullend eigen vermogen	31/12/2007	31/12/2008
Aanvullend kern eigen vermogen	15.037.157	14.573.396
- reserve uit de herwaarderings AFS EV instrumenten	63.617	0
- herwaarderingsreserve materiële activa	14.973.539	14.573.396
Bijkomend aanvullend eigen vermogen	354.451.628	344.576.452
Totaal aanvullend eigen vermogen	369.488.785	359.149.848

Het bedrag van 14.573.396 EUR wordt bekomen door vooreerst de (in het verleden in Bgaap aangelegde) herwaarderingsmeerwaarden voor gebouwen van 12.347.676 EUR (zie 3.1) te verhogen met de uitgevoerde aanpassing bij het gestort kapitaal (zie 3.2, zijnde 3.844.986 EUR). Nadien wordt dit totaal van 16.192.662 EUR (12.347.676 + 3.844.986) dan vermenigvuldigd met 90% om tot het bedrag van 14.573.396 EUR te komen.

Het bijkomend aanvullend eigen vermogen bedraagt 344.576.452 EUR per 31/12/2008 en bestaat volledig uit achtergestelde leningen.

Voor maximaal 50% van het eigen vermogen *sensu stricto* mogen er (mits naleving van de in de eigenvermogensreglementering gestelde voorwaarden) “achtergestelde leningen” als bijkomend aanvullend eigen vermogen gebruikt worden. In 2008 werden er geen acties ondernomen om nieuwe achtergestelde leningen uit te geven. Enkel in het begin van 2008 werd er in totaal voor 18.600 EUR achtergestelde certificaten gekocht door particuliere beleggers.

4. Reglementaire kapitaalsvereisten

In dit hoofdstuk worden de minimum kapitaalvereisten van de Vennootschap weergegeven op basis van de in Basel II pijler 1 vermelde risico's (zijnde het krediet, markt en operationeel risico).

De Vennootschap past in Basel II de standaardbenadering toe bij deze berekeningen. Onderstaande tabel geeft het gewogen risicovolume (Risk Weighted Assets) en eigenvermogensvereiste per risico en per categorie weer.

Tabel 7: Totaal gewogen risicovolume en eigenvermogensvereiste per 31 december 2008

Exposure Basel II – (standaardbenadering)	Basel II RWA	Eigenvermogensvereiste
Kredietrisico		
Centrale overheden of centrale banken	2.186.602	174.928
Multilaterale ontwikkelingsbanken	0	0
Instellingen	1.665.948.844	133.275.908
Ondernemingen	36.532.930	2.922.634
Retailcliënteel	83.886.562	6.710.925
Gedekt door onroerend goed	4.772.455.771	381.796.462
Achterstallige risicoposities	177.234.536	14.178.763
Instellingen voor collectieve belegging	9.181.699	734.536
Overige posten	106.542.419	8.523.394
Effectiseringsposities	116.322.308	9.305.785
Totaal kredietrisico	6.970.291.671	557.623.335
Marktrisico	0	0
Operationeel risico	389.459.463	31.156.757
Totaal	7.359.751.134	588.780.092

4.1. Eigenvermogensvereiste voor het kredietrisico

De berekeningen worden gedaan en gerapporteerd volgens de standaardmethode. Voor interne doeleinden worden er wel berekeningen volgens de IRB methode uitgevoerd

De eigenvermogensvereisten voor kredietrisico worden berekend volgens volgende methode:

gewogen risicovolume (Risk Weighted Assets of RWA) * 8%

waarbij gewogen risicovolume = EAD (exposure at default) * wegingspercentages

Het gewogen risicovolume bedroeg 6.970.291.671 EUR per 31/12/2008 wat resulteerde in een eigenvermogensvereiste van 557.623.335 EUR.

4.2. Eigenvermogensvereiste voor het marktrisico

De Vennootschap doet momenteel geen eigenvermogensberekeningen voor het marktrisico, vermits deze berekeningen enkel voor het trading book dienen te gebeuren en de Vennootschap geen trading book heeft.

4.3. Eigenvermogensvereiste voor het operationeel risico

De Vennootschap berekende het vereiste voor het operationeel risico tot en met 30/06/2008 via de basisindicatormethode (Basis Indicator Approach - BIA). Het eigenvermogensvereiste is hierbij gelijk aan 15% van het rekenkundig gemiddelde van het operationeel resultaat van de drie recentste boekjaren en bedroeg 38.945.946 EUR.

Na het vervullen van de formele vereisten (o.a. het indienen van een informatiedossier bij de toezichthouder en verder uitbouwen van een operationeel kader voor het operationeel risicobeheer) gebruikt de Vennootschap vanaf 01/07/2008 de standaardmethode voor het berekenen van het vereiste voor het operationele risico.

Bij deze standaardmethode dienen de activiteiten en dus ook het operationeel resultaat toegewezen te worden aan de volgende acht bedrijfslijnen: ondernemingsfinanciering, handel en verkoop, retail courtagediensten, retail bankdiensten, zakelijke bankdiensten, betaling en afwikkeling, bemiddelingsdiensten en vermogensbeheer. Het eigenvermogensvereiste verschilt van bedrijfslijn tot bedrijfslijn en dit wordt bekomen door het (zoals onder vorige paragraaf berekende) operationeel resultaat te vermenigvuldigen met 12%, 15% of 18%.

Bij de Vennootschap werd het operationeel resultaat toegewezen aan de bedrijfslijnen retail courtagediensten, retail bankdiensten en vermogensbeheer (die allen met 12% dienen vermenigvuldigd te worden). De eigenvermogensvereiste bedroeg 31.156.757 EUR per 31/12/2008.

5. Het kredietrisico

Het beheer van het kredietrisico werd al beschreven bij hoofdstuk 2. Risk management. In dit hoofdstuk wordt meer informatie gegeven over de begrippen achterstallig en dubieus, het aanleggen van waardeverminderingen, de indeling en toewijzing naar de Basel II categorieën, bijkomende informatie over de ‘exposure categorieën’ en ten slotte nog een bijkomende toelichting bij de dubieuze kredieten.

5.1. Definitie van de begrippen achterstallig en dubieus

Een krediet wordt in de eigenvermogenrapportering als “achterstallig” beschouwd als zij meer dan één maand en meer dan 25 EUR achterstand heeft.

Een krediet wordt in de eigen vermogensrapportering en boekhouding als “dubieus” (gefaald of default) beschouwd wanneer één van de volgende gebeurtenissen heeft plaatsgevonden:

- de Vennootschap acht het onwaarschijnlijk dat de debiteur zijn kredietverplichtingen volledig kan nakomen zonder dat de Vennootschap zal moeten overgaan tot acties zoals het uitwinnen van zekerheden;
- de debiteur is meer dan 90 dagen achterstallig bij het nakomen van een materiële kredietverplichting.

Voor de kredieten die als dubieus worden beschouwd, wordt bijgevolg nagegaan of er (hierbij onder andere rekening houdend met de bekomen zekerheden) bijzondere waardeverminderingen dienen te worden aangelegd.

5.2. Benaderingen en methoden bij bepalen van waardeaanpassingen

Voor een actief zal een bijzondere waardevermindering aangelegd worden wanneer zijn boekwaarde hoger is dan zijn realiseerbare waarde. De Vennootschap onderzoekt al zijn activa op elke balansdatum op indicatoren die aanleiding kunnen geven tot een bijzondere waardevermindering.

De boekwaarde van activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt verlaagd tot hun geschatte realiseerbare waarde en het bedrag van de wijziging van de lopende verslagperiode wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Indien in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen op activa andere dan goodwill of voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten, als gevolg van een gebeurtenis die zich voordoet na de waardevermindering daalt, wordt het bedrag tegengeboekt via de winst- en verliesrekening.

Financiële activa

Voor een actief (of voor een groep van financiële activa) zal een bijzondere waardevermindering worden aangelegd wanneer er (1) objectieve aanwijzingen zijn ten gevolge van een of meer gebeurtenissen die zich hebben afgespeeld na de eerste opname van het actief en (2) deze tot verlies leidende gebeurtenis(sen) een effect heeft (hebben) op de

geschatte toekomstige kasstromen uit het financiële actief dat betrouwbaar kan worden geschat.

Afhankelijk van het soort financieel actief kan de realiseerbare waarde als volgt worden geschat:

- de reële waarde door middel van een waarneembare marktprijs;
- de contante waarde van verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief, of;
- op basis van de reële waarde van verkregen zekerheden.

Bijzondere waardeverminderingen die worden toegerekend aan voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten kunnen in latere periodes niet worden teruggeboekt via de winst- en verliesrekening.

Naast de individuele bijzondere waardeverminderingen worden er ook collectieve - op portefeuillebasis gebaseerde - waardeverminderingen in de vorm van een IBNR (incurred but not reported) voorziening aangelegd.

Een ‘bestaande maar niet gerapporteerde’ waardevermindering op leningen wordt verantwoord voor de vorderingen waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn aangelegd op individuele basis.

Deze collectieve beoordeling van bijzondere waardeverminderingen bevat de toepassing van een ‘loss confirmation period’ met betrekking tot de waarschijnlijkheidsberekening op wanbetaling. De ‘loss confirmation period’ is een concept dat rekening houdt met het feit dat er een bepaalde periode zit tussen het moment dat indicatoren voor bijzondere waardeverminderingen zich voordoen en het moment dat deze worden meegenomen in de kredietrisicosystemen van de entiteit.

De toepassing van de ‘loss confirmation period’ zorgt er zo voor dat bijzondere waardeverminderingen die zich al wel hebben voorgedaan maar nog niet als dusdanig zijn geïdentificeerd, in voldoende mate worden meegenomen in de aangelegde waardeverminderingen.

De IBNR wordt berekend en aangelegd voor alle kredietportefeuilles waarvoor in Basel II kredietrisicomodellen zijn uitgewerkt. Op basis van de PD (probability of default) worden de portefeuilles opgedeeld in risicoklassen. Voor elke risicoklasse wordt nagegaan wat de kans is dat een krediet in deze klasse binnen de drie maanden in default komt. Om een stabiel(er) resultaat te bekomen, wordt met een voortschrijdend gemiddelde PD gewerkt van de laatste vier periodes.

Specifieke regels van “voor verkoop beschikbare financiële activa”

Indien een daling van de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar financieel actief direct in het eigen vermogen is opgenomen en er objectieve aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt het cumulatieve verlies dat direct in het eigen vermogen was opgenomen, overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening, ondanks het feit dat het financieel actief niet van de balans is verwijderd.

Het bedrag van het cumulatieve verlies dat van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening wordt overgeboekt is gelijk aan het verschil tussen de verwervingsprijs (na aftrek van eventuele aflossingen op de hoofdsom en amortisatie) en de actuele reële waarde, verminderd met eventuele eerder in de winst- en verliesrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op dat actief.

- Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten

Een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in een eigenvermogensinstrument beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering.

Deze situatie zal telkens individueel worden beoordeeld, maar indien er geen bijkomende beoordelingselementen aanwezig zijn, beschouwt de Vennootschap een duur van 6 maanden als langdurig en een daling van minstens 10% als aanzienlijk.

In de winst- en verliesrekening opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen op een belegging in een eigenvermogensinstrument dat wordt geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop kan niet via de winst- en verliesrekening worden teruggenomen.

- Beleggingen in andere dan eigenvermogensinstrumenten

Er worden bijzondere waardeverminderingen toegepast in geval van duurzame minderwaarde of waardeverlies die te wijten zijn aan financiële moeilijkheden van de debiteur.

Indien de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar schuldbewijs in een volgende periode stijgt, en de stijging objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies in de winst- en verliesrekening, dient het bijzondere waardeverminderingverlies te worden teruggenomen, waarbij het bedrag van de terugname in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen.

5.3. Kredietrisicomatiging

Kredietrisicomatiging (Credit Risk Mitigation, hierna CRM) is een door een instelling gehanteerde techniek ter beperking van het kredietrisico dat verbonden is aan één of meer risicoposities die de instelling heeft.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de risicoposities voor en na de bewegingen ten gevolge van de niet-volstorte en volstorte kredietprotecties (zie kolom aangepaste risicopositie bij tabel 8).

De “niet-volstorte kredietprotectie” is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij de garantie van een derde partij om een bepaald bedrag uit te keren bij wanbetaling van de leningnemer of bij andere specifieke gebeurtenissen.

De “volstorte kredietprotectie” is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling, wordt beperkt dankzij het recht van de instelling om, bij wanbetaling van de tegenpartij of bij andere specifieke kredietgebeurtenissen (credit events) in verband met de wederpartij, bepaalde activa of posten

te liquideren, over te nemen, daarvan het eigendom te verwerven of te behouden, dan wel de risicopositiewaarde te verlagen tot of deze te vervangen door het verschil tussen de risicopositie zelf en een vordering op de instelling.

Tabel 8: Overzicht van de risicoposities per categorie per 31/12/2008

gegevens per 31/12/2008	risicopositie	niet-volstorte	volstorte	totale	aangepaste
volgens standaardbenadering	voor CRM	kredietprotectie	kredietprotectie	instroom	risicopositie
		garanties	zekerheden		na CRM
Centrale overheden of centrale banken	2.901.010.578	0	0	7.273.222.292	10.174.232.870
Multilaterale ontwikkelingsbanken	90.149.792	0	0	0	90.149.792
Instellingen	7.075.879.007	754.080.301		24.905.000	6.346.703.706
Ondernemingen	167.326.146	35.838.011	0	0	131.488.135
Retailcliënteel	125.323.336	0	1.049.379	1.049.379	125.323.336
Gedekt door onroerend goed	18.796.161.468	6.508.208.979	37.051.843	37.051.843	12.287.952.489
Achterstallige risicoposities	196.431.956	18.767.003	242.305	19.009.307	196.431.955
Instellingen voor collectieve belegging	9.181.699	0	0	0	9.181.699
Overige posten	207.272.606	0	0	0	207.272.606
Totaal exposure	29.568.736.588	7.316.894.294	38.343.527	7.355.237.821	29.568.736.588
Effectiseringsposities	564.767.581	0	0	0	564.767.581
Totale risicoposities	30.133.504.169	7.316.894.294	38.343.527	7.355.237.821	30.133.504.169

De totaalbedragen bij de “niet-volstorte kredietprotectie – garanties” en “volstorte kredietprotectie – zekerheden” (zijnde de uitstroom) komen overeen met het totaal van de kolom instroom.

De niet-volstorte kredietprotectie bij de Vennootschap kan onderverdeeld worden in twee groepen. Vooreerst betreft het een verschuiving naar aanleiding van overheidswaarborgen en waarborgen van financiële instellingen (zie onderstaande verklaring van de 754.080.301 EUR bij de categorie financiële “instellingen”).

Tabel 9: Overheidswaarborgen bij de categorie instellingen per 31/12/2008

Naam tegenpartij	Aantal effecten	Risicopositie	Garantiebedrag
DUITSE OVERHEID	2	96.526.508,35	94.929.331
ENGELSE OVERHEID	2	165.817.679,09	164.912.028
IERSE OVERHEID	2	145.322.163,72	144.867.797
NEDERLANDSE OVERHEID	2	100.053.890,34	99.892.247
SPAANSE OVERHEID	1	99.538.610,89	99.538.611
ZWEEDSE OVERHEID	1	150.387.204,85	149.940.287
Totaal niet-volstorte kredietprotectie – garanties bij de categorie instellingen			754.080.301

Daarnaast is er nog de NHG (Nationale Hypotheek Garantie) die bij de meeste in Nederland toegestane hypothecaire leningen aanwezig is. Onderstaande paragrafen zijn terug te vinden op de website van de NHG (www.nhg.nl) en geven meer duiding bij deze garantie.

De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen. Het is de naam van de garantie die een ontlenaar kan krijgen als deze een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning. Hierbij staat het Waarborgfonds garant voor de terugbetaling van het hypotheekbedrag aan de geldverstrekker.

De Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) is op 10 november 1993 opgericht door het Ministerie van VROM (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Achtergrond hiervan was de wens van het Rijk en de gemeenten in Nederland om te komen tot verzelfstandiging van het instrument gemeentegarantie met rijksdeelneming. Per 1 januari 1995 was deze verzelfstandiging een feit met de introductie van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG).

Het WEW heeft als doel het bevorderen van het eigenwoningbezit en is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de NHG. Jaarlijks stelt zij regels op voor het verstrekken van NHG. Deze 'voorwaarden en normen' moeten worden goedgekeurd door de Minister van VROM en de VNG. De uitvoering van de NHG vindt plaats bij de geldverstrekkers. Controle op dossiers vindt plaats op het moment dat een schadedeclaratie wordt ingediend. Het WEW ondersteunt de geldverstrekkers bij de uitvoering van de NHG en beheert het fondsvermogen in verband met het risico van de NHG.

Het WEW is een private instelling met achternavigovereenkomsten met het Rijk en de gemeenten. Dit betekent dat het WEW te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Als gevolg hiervan beschouwt De Nederlandsche Bank de Nationale Hypotheek Garantie als een overheidsgarantie. Hieruit vloeit voort dat leningen met NHG voor de geldverstrekker solvabiliteitsvrij zijn. Dit voordeel voor geldverstrekkers wordt aan consumenten "teruggegeven" door de lagere hypotheekrente op een hypotheek met NHG.

Of iemand voor NHG in aanmerking komt, hangt onder andere af van zijn inkomen, de koopsom van de woning en eventuele kosten voor kwaliteitsverbetering. De lening, noch de totaalsom van de kosten, mag vanaf 1 januari 2009 meer bedragen dan 265.000 EUR. De voorwaarden (o.a. hoofdverblijf, bouwkundig rapport, taxatierapport) om een NHG garantie te kunnen bekomen worden uitgebreid toegelicht op de website www.nhg.nl.

In september 2008 heeft de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW), verantwoordelijk voor de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) een Aaa-rating verkregen van het ratingbureau Moody's Investors Service. Volgens Moody's vloeit de Aaa-rating voort uit de sterke contractueel vastgelegde relatie tussen het WEW en de overheid. Moody's wijst in dit verband op de achternavigfunctie van de overheid, die ertoe leidt dat het WEW te allen tijde aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Voorts wijst Moody's op het toezicht van de overheid op het functioneren van het garantiesysteem, waaronder de regelgeving van de Nationale Hypotheek Garantie. Hiermee is er sprake van een verantwoord systeem voor de financiering van het eigen woonbezit in Nederland.

Deze niet-volstorte (NHG) garanties zijn dan ook terug te vinden bij de Basel II categorieën "gedekt door onroerend goed" en "achterstallige risicoposities".

De volstorte kredietprotectie (van 38.343.527 EUR) kan ook onderverdeeld worden in twee groepen. Naast een beperkt bedrag aan in waarborg gegeven financiële instrumenten, zijn er vooral de spaardepots bij bulletleningen die het grootste deel uitmaken van het bedrag.

88,49% van de initieel aan de berekeningsmodules als volstorte kredietprotectie aangeleverde bedragen bestonden namelijk uit spaardepots. Bij de bulletleningen wordt het kapitaal niet direct afgelost maar worden de bedragen “gespaard” bij een verzekeringsonderneming. Met deze gespaarde bedragen kan uiteraard rekening gehouden worden (als volstorte kredietprotectie) bij de bepaling van de risicoposities.

Het bedrag van 7.273.222.292 EUR (als instroom bij de categorie “centrale overheden en centrale banken”) is de totalisatie van 754.080.301 EUR (uitstroom instellingen), 10.933.011 EUR (gedeelte van de uitstroom van de ondernemingen) en 6.508.208.979 EUR (NHG uitstroom van de categorie “gedekt door onroerend goed”).

5.4. Bijkomende informatie bij de exposure categorieën

In deze paragraaf wordt in tabelvorm informatie gegeven bij de uitsplitsing volgens exposure type, de aangepaste risicoposities per risicowegingspercentage, de globale geografische indeling van alle risicoposities, de geografische onderverdeling van de risicoposities naar risicopositielocatie en ten slotte een indicatie van de gewogen gemiddelde resterende looptijd van sommige categorieën.

Tabel 10: Uitsplitsing van risicoposities (voor CRM) volgens type

Risicoposities	Balansposten	Buitenbalans	Derivaten	Totaal
Centrale overheden of centrale banken	2.901.010.578			2.901.010.578
Multilaterale ontwikkelingsbanken	90.149.792			90.149.792
Instellingen	6.606.151.012	305.102.995	164.625.000	7.075.879.007
Ondernemingen	167.326.146			167.326.146
Retailcliënteel	102.860.637	22.462.699		125.323.336
Gedekt door onroerend goed	18.489.372.233	306.789.235		18.796.161.468
Achterstallige risicoposities	196.431.956			196.431.956
Instellingen voor collectieve belegging	9.181.699			9.181.699
Overige posten	207.272.606			207.272.606
Effectiseringsposities	564.767.581			564.767.581
Totale	29.334.524.240	634.354.929	164.625.000	30.133.504.169

Tabel 11: Overzicht (aangepaste) risicoposities (na CRM) per risicowegingspercentage

Overzicht – deel 1	0%	20%	35%	50%
Centrale overheden of centrale banken	10.163.299.859	10.933.011	0	0
Multilaterale ontwikkelingsbanken	90.149.792	0	0	0
Instellingen	0	5.068.542.936	0	1.251.841.026
Ondernemingen	0	118.393.068	0	499.502
Retailcliënteel	1.049.379	0	0	0
Gedekt door onroerend goed	29.510.338	0	10.844.608.458	9.793.486
Achterstallige risicoposities	19.009.307	0	0	15.483.422
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	0
Overige posten	99.656.931	1.395.476	0	0
Effectiseringspositie	0	553.538.275	0	11.229.306
Totaal risicoposities	10.402.675.606	5.752.802.766	10.844.608.458	1.288.846.742

Overzicht – deel 2	75%	100%	150%	totaal
Centrale overheden of centrale banken	0	0	0	10.174.232.870
Multilaterale ontwikkelingsbanken	0	0	0	90.149.792
Instellingen	0	26.319.744	0	6.346.703.706
Ondernemingen	0	12.577.565	18.000	131.488.135
Retailcliënteel	124.273.957	0	0	125.323.336
Gedekt door onroerend goed	1.399.797.037	4.243.170	0	12.287.952.489
Achterstallige risicoposities	0	146.832.032	15.107.194	196.431.955
Instellingen voor collectieve belegging	0	9.181.699	0	9.181.699
Overige posten	0	106.133.952	86.247	207.272.606
Effectiseringspositie	0	0	0	564.767.581
Totaal risicoposities	1.524.070.994	305.288.162	15.211.441	30.133.504.169

De totalen van de laatste kolom zijn terug te vinden in tabel 8 en zijn de aangepaste risicoposities d.w.z. de risicoposities na verschuivingen t.g.v. de kredietprotectie (na CRM).

Tabel 12: Geografische indeling van de risicoposities (materiële posities)

Landcode	Land	Risicopositie	Aandeel	Kapitaalbeslag
AU	Australië	144.299.668	0,48%	2.310.976
BE	België	10.375.951.858	34,43%	266.791.998
CA	Canada	303.051.835	1,01%	4.243.168
DK	Denemarken	51.431.950	0,17%	822.911
DE	Duitsland	928.154.485	3,08%	12.282.073
FI	Finland	51.326.593	0,17%	821.780
FR	Frankrijk	836.533.075	2,78%	15.200.845
IE	Ierland	494.401.696	1,64%	11.191.533
IT	Italië	280.062.839	0,93%	1.363.887
LU	Luxemburg	512.496.487	1,70%	5.111.611
NL	Nederland	13.501.209.084	44,80%	195.395.797
NO	Noorwegen	69.594.914	0,23%	1.113.519
AT	Oostenrijk	30.515.899	0,10%	491.610
PT	Portugal	50.057.529	0,17%	804.236
ES	Spanje	940.560.073	3,12%	14.870.790
GB	Verenigd Koninkrijk	958.959.515	3,18%	14.239.194
US	Verenigde Staten	190.199.836	0,63%	5.627.277
SE	Zweden	331.509.307	1,10%	2.917.236
CH	Zwitserland	78.921.223	0,26%	1.896.757
Andere	posities < 1 miljoen	4.266.302	0,01%	126.137
TOTAAL		30.133.504.169	100,00%	557.623.335

In onderstaande tabel wordt de geografische uitsplitsing van de grootste risicopositiescategorieën weergegeven. De geografische uitsplitsing van de effectiseringsposities is terug te vinden bij de toelichtingen bij de effectiseringsposities.

Tabel 13: Geografische onderverdeling van de risicoposities naar risicopositiecategorie

Risicopositiecategorie	Land	risicopositie
Instellingen	AT	10.068.496
Instellingen	AU	144.109.263
Instellingen	BE	816.600.215
Instellingen	CA	265.031.447
Instellingen	CH	78.167.682
Instellingen	DE	681.575.829
Instellingen	DK	51.431.950
Instellingen	ES	718.164.244
Instellingen	FI	51.280.458
Instellingen	FR	816.999.344
Instellingen	GB	851.138.147
Instellingen	IE	294.374.442
Instellingen	IR	174.163.954
Instellingen	IT	49.317.447
Instellingen	LU	258.996.374
Instellingen	NL	1.200.116.886
Instellingen	NO	69.594.914
Instellingen	PT	49.977.427
Instellingen	SE	330.997.870
Instellingen	US	163.772.620
Totaal instellingen		7.075.879.007
Centrale overheden of centrale banken	BE	2.245.303.808
Centrale overheden of centrale banken	CA	37.925.218
Centrale overheden of centrale banken	DE	222.975.851
Centrale overheden of centrale banken	ES	14.677.101
Centrale overheden of centrale banken	IT	195.503.324
Centrale overheden of centrale banken	LU	147.421.289
Centrale overheden of centrale banken	NL	37.203.986
Totaal centrale overheden en centrale banken		2.901.010.578
Door onroerend goed gedekte risicoposities	AE	842.349
Door onroerend goed gedekte risicoposities	BE	6.767.365.520
Door onroerend goed gedekte risicoposities	CH	751.234
Door onroerend goed gedekte risicoposities	CN	785.823
Door onroerend goed gedekte risicoposities	DE	2.965.487
Door onroerend goed gedekte risicoposities	ES	1.927.395
Door onroerend goed gedekte risicoposities	FR	9.015.061
Door onroerend goed gedekte risicoposities	GB	2.349.102
Door onroerend goed gedekte risicoposities	IT	691.463
Door onroerend goed gedekte risicoposities	LU	2.786.717
Door onroerend goed gedekte risicoposities	NL	12.002.057.937
Door onroerend goed gedekte risicoposities	US	1.384.632
Door onroerend goed gedekte risicoposities	andere	3.238.749
Door onroerend goed gedekte risicoposities		18.796.161.468
Retail cliënteel	BE	123.903.241
Retail cliënteel	LU	607.709
Retail cliënteel	andere	812.385
Totaal retail cliënteel		125.323.336

In de IFRS jaarrekening zijn de resterende looptijden per IFRS categorie terug te vinden. Onderstaand overzicht geeft een toelichting bij de gewogen gemiddelde resterende looptijd van enkele categorieën van de Basel II standaardbenadering. Bij de instellingen betreft het de resterende looptijd van financiële instrumenten met een looptijd van minstens een dag. Zichtdeposito's bij andere financiële instellingen (waaronder de NBB) en cash collateral werden niet mee opgenomen in de berekening van de resterende looptijd bij deze instellingen.

Tabel 14: Toelichting resterende looptijd (gewogen gemiddelde) per 31/12/2008

	Resterende looptijd in jaren
Multilaterale ontwikkelingsbanken	5,42
Instellingen	1,50
Ondernemingen	7,93
Retailcliënteel	4,24
Gedekt door onroerend goed	23,33
Effectiseringspositie - ABS	12,97
Effectiseringspositie - MBS	27,57
Achterstallige risicoposities	18,12

5.5. Toelichtingen bij de dubieuze risicoposities

Er zijn enkel achterstallige posities (meer dan 1 maand en meer dan 25 EUR) bij de risicoposities – categorieën “retail cliënteel” en “gedekt door onroerend goed”. Van zodra deze achterstallige posities aangemerkt worden als dubieus (in default) worden ze gecatalogeerd onder de categorie “betalingsachterstanden”. Deze dubieuze kredieten situeren zich geografisch bijna volledig op de kernlanden België en Nederland.

Tabel 15: Geografische indeling van de dubieuze risicoposities

Risicopositiecategorie	Land	Risicopositie
betalingsachterstallen	BE	161.984.690
betalingsachterstallen	NL	33.648.323
betalingsachterstallen	andere	798.943
Totaal betalingsachterstallen		196.431.956

De op individuele basis bepaalde waardeverminderingen bedragen 45.697.169 EUR per 31/12/2008. Onderstaand overzicht geeft de evolutie en uitsplitsing naar activaklasse weer van de vermelde waardeverminderingen.

Tabel 16: Evolutie van de op individuele basis bepaalde waardeverminderingen

	beginsaldo	aangroei	vrijgave	eindsaldo
	31/12/2007	via resultaat	via resultaat	31/12/2008
consumentenkrediet	4.288.994	1.223.948	-1.397.009	4.115.933
hypothecaire leningen	22.098.852	19.792.854	-15.252.758	26.638.948
leningen op termijn	95.687	499.530	-38.110	557.107
zichtdeposito's/voorschotten	15.372.055	6.177.185	-8.054.154	13.495.086
overige kredietvorderingen	999.299	102.939	-212.143	890.095
totaal	42.854.887	27.796.456	-24.954.174	45.697.169

Er werd in 2008 voor de eerste keer een collectieve waardevermindering, in de vorm van een “incurred but not reported” IBNR voorziening aangelegd. Deze bedroeg 2.017.853 EUR per 31/12/2008 (de berekeningswijze werd al toegelicht bij 5.2. Benaderingen en methoden bij het bepalen van waardeverminderingen en voorzieningen).

Onderstaande tabel geeft de IBNR voorziening weer zoals die intern per specifieke hypotheek portefeuille werd berekend bij de Vennootschap op basis van de EAD (exposure at default).

Tabel 17: Overzicht berekende IBNR voorziening

Portefeuille	30/09/2008		31/12/2008	
	EAD	IBNR	EAD	IBNR
Aspa België	5.046.169.257	247.214	5.074.524.611	218.989
Nederland	10.568.883.331	509.043	8.509.674.688	424.606
Green Apple	1.481.015.140	20.510	3.439.399.445	66.228
CBHK	1.361.327.304	1.206.193	1.323.877.883	1.308.030
Totaal		1.982.960		2.017.853

De totale waardeverminderingen/voorzieningen voor de kredietverlening bedragen dan ook 47.715.022 EUR per 31/12/2008 bestaande uit 45.697.169 EUR op individuele basis bepaalde waardeverminderingen en een collectieve voorziening van 2.017.853 EUR.

In onderstaande tabel zijn de wijzigingen van de op individuele basis bepaalde waardeaanpassingen en de impact naar de resultatenrekening (zie kolom totale impact) terug te vinden voor het boekjaar 2008.

Tabel 18: Impact waardeaanpassingen op de resultatenrekening

categorie	aangroei	vrijgave	recuperaties	rechtstreekse	totale impact
	via P&L	via P&L	via P&L	afboekingen	op P&L
consumentenkrediet	1.223.948	-1.397.009	-145.888	606.372	287.423
hypothecaire leningen	19.792.854	-15.252.758	-220.584	608.267	4.927.779
leningen op termijn	499.530	-38.110	0	0	461.420
zichtdeposito's/voorschotten	6.177.185	-8.054.154	-644.345	3.559.596	1.038.282
overige kredietvorderingen	102.939	-212.143	0	15.802	-93.402
totaal	27.796.456	-24.954.174	-1.010.817	4.790.037	6.621.503

In totaal is er een effect van 8.639.356 EUR op de resultatenrekening, 6.621.503 EUR is afkomstig van het individuele beheer van kredietdossiers (aanleggen van waardeverminderingen en rechtstreekse afboekingen en recuperaties) en 2.017.853 is afkomstig van de eerder vermelde collectieve IBNR voorziening.

6. Bijkomende toelichtingen bij gebruik van de standaardbenadering

Voor de financiële instellingen die het vereiste voor het kredietrisico volgens de standaardmethode berekenen, dienen conform circulaire PPB-2007-CBP, titel XIV, art. XIV.7 ondermeer onderstaande specifieke toelichtingen gegeven te worden.

6.1. Gebruik ratings van ratingbureaus

De Vennootschap gebruikt de ratings van volgende drie ratingbureaus (EKBI's) bij het bepalen van de wegingspercentages: S&P (Standard & Poors), Moody's en Fitch.

Deze extern bekomen ratings worden gebruikt bij volgende Basel II categorieën.

Tabel 19: Overzicht Basel II categorieën waarbij ratings worden gebruikt

Risicopositie	Exposure 31/12/2007	Exposure 31/12/2008
Centrale overheden of centrale banken	2.299.173.907	2.901.010.578
Multilaterale ontwikkelingsbanken	24.093.984	90.149.792
Instellingen	7.648.206.980	7.075.879.007
Ondernemingen	164.552.076	167.326.146
Effectiseringsposities	690.379.515	564.767.581

De Vennootschap gebruikt de gepubliceerde standaardindelingen om het gewogen risicovolume te bekomen op basis van de ratings van de betrokken effecten.

6.2. Afgeleide producten

De Vennootschap gebruikt sinds 01/01/2008 de "methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde" voor de berekening van de eigen vermogensvereisten van haar afgeleide producten. Tot en met 31/12/2007 gebruikte de Vennootschap onder Basel I de "oorspronkelijke vorderingsmethode" voor haar afgeleide producten.

Per 31/12/2008 was er een exposure van 164.625.000 EUR voor de op de balans aanwezige swaps. Deze risicopositiewaarde (potentiële vervangingskost) werd berekend conform de vermelde methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde.

De risicopositiewaarde is hierbij gelijk aan de som van de volgende elementen: (a) de actuele vervangingskost op basis van de marktwaarde van de verrichtingen met een positieve waarde en (b) het potentieel toekomstig kredietrisico, i.e. het product verkregen door vermenigvuldiging van de notionele hoofdsom (of onderliggende waarde) met een respectievelijk percentage.

Het percentage wordt als volgt bepaald op basis van de resterende looptijd:

- één jaar of korter	0 %
- één tot vijf jaar	0,5 %
- langer dan vijf jaar	1,5 %

De exposure van de afgeleide producten (één cap en 13 swaps) met steeds een financiële instelling als tegenpartij zijn terug te vinden onder de categorie instellingen. Het risk weighted

exposure amount (RWA) bedroeg 40.275.000 EUR wat leidde tot een eigenvermogensvereiste van 3.222.000 EUR voor deze afgeleide producten.

Collateral management

Voor de door de Vennootschap afgesloten of gekochte afgeleide producten bestaat er een uitgebouwd collateral management. Met elke tegenpartij is er een Credit Support Annex (CSA) van de International Swaps and Derivatives Association (ISDA) afgesloten. Deze CSA's zijn voornamelijk afgesloten om het tegenpartijrisico te minimaliseren. Veranderingen in marktwaarde van de afgeleide producten leidden tot de uitwisseling van collateral (in de vorm van effecten of cash).

Per 31/12/2008 werden er voor (nominaal) 190.439.000 EUR OLO's in pand gegeven, werd er 96.490.000 EUR cash gestort als collateral en 47.480.000 EUR ontvangen als cash collateral voor de eerder vermelde 13 swaps.

6.3. Andere aan het kredietrisico gerelateerde risico's

Wederpartijrisico

In de beleidslijn financieel risico worden onder het hoofdstuk "krediet- en concentratierisico" uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen. Het betreft hier limieten (voor beleggingen) per activaklasse, maar ook ten aanzien van het concentratierisico per tegenpartij. In de beleidslijn kredietrisico worden onder het hoofdstuk "concentratierisico en concentratielimieten" de uitgangspunten en limieten opgesomd met betrekking tot de wederpartijen.

Zekerheden

In het kader van haar kredietverlening ontvangt de Vennootschap zekerheden. Het betreft hier voornamelijk hypothecaire inschrijvingen op panden en in pand gegeven activa voor retail kredietverlening. Daarnaast heeft de Vennootschap ook zakelijke zekerheden verstrekt op bepaalde activa in het kader van de uitoefening van haar activiteiten. In 2008 werden er zakelijke zekerheden verstrekt voor repo's en in het kader van afgeleide producten.

Wrong-way risico

Het algemeen wrong-way risico is het risico dat ontstaat wanneer de kans op wanbetaling van de wederpartijen een positieve correlatie vertoont met algemene marktrisicofactoren. Zoals reeds vermeld in dit document werd in de beleidslijnen "financieel risico" en "kredietrisico" het algemeen beleid betreffende het kredietrisico en concentratierisico opgesomd. Door middel van dit beleid wordt ernaar gestreefd deze risico's te beperken waardoor de impact van mogelijke positieve correlatie met de algemene marktrisicofactoren beperkt wordt door een algemene risicospreiding over bv meerdere activaklassen en meerdere tegenpartijen.

Aandelenposities

De Vennootschap doet geen beleggingen in individuele aandelen. Per 31 december 2008 waren er een beperkt aantal deelbewijzen van beleggingsfondsen en enkele (historische aangekochte) aandelen (in totaal ten bedrage van 46.304 EUR) aangemerkt als financiële

vaste activa. Deze financiële activa werden verwerkt onder de categorie “overige posten” en gewogen aan 150%.

Onder de categorie “instelling voor collectieve beleggingen” werden de andere deelbewijzen van aandelenfondsen verwerkt. Deze deelbewijzen (van aandelenfondsen die de Vennootschap actief promoot) zijn bij de uitgifte van de betrokken compartimenten op de balans gekomen. De laatste aandelenfondsen zijn in juni 2007 op de balans gekomen en nadien werd de post ICB’s enkel nog gewijzigd door verkopen van deelbewijzen.

Het bedrag van 9.181.699 EUR van de ICB’s wordt gewogen aan 100%.

7. Toelichting bij de posten buiten balansstelling

De posten buiten balansstelling kunnen overeenkomstig de berekeningen van het gewogen risicovolume bij het kredietrisico ingedeeld worden in twee groepen:

- posten buiten de balansstelling, met als belangrijkste categorieën de gegeven garanties – borgtochten, kredietverbintenissen en onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen.
- afgeleide producten: de Vennootschap heeft enkel afgeleide producten (één cap en 13 swaps per 31/12/2008) die steeds werden afgesloten in het kader van afdekkingsrelaties.

Voor de vermelde posten zijn er verschillende methodes om het gewogen risicovolume te berekenen. Voor de afgeleide producten gebruikt de Vennootschap de methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde. Deze berekeningsmethode werd reeds toegelicht bij 6.2. Afgeleide producten.

Buiten de swaps afgesloten in het kader van de effectiseringsoperaties (zie toelichting effectisering) zijn er enkel afgeleide producten die afgesloten werden in het kader van de afdekking van het interestrisico. Na de uitwerking van het IFRS hedge kader past de Vennootschap dan ook vanaf 01/10/2008 hedge accounting toe.

Voor de andere posten buiten balansstelling voorziet Basel II het gebruik van omrekeningsfactoren (CCF of Credit Conversion Factor). Deze omrekeningsfactor bedraagt 50% of 100% voor de garanties (afhankelijk van het type van garantie). Hierdoor wordt de risicopositie vermindert t.o.v. dezelfde risicopositie die op de balans staat.

Kredietverbintenissen en onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen zijn de nog niet gebruikte delen van kredieten. De omrekeningsfactor kan 0%, 20%, 50%, 75% of 100% bedragen (onder andere afhankelijk van benaderingsmethode en producttype).

Naast de risicopositie van 164.625.000 EUR van de ‘afgeleide producten’ was er per 31/12/2008 een risicopositie van 634.354.929 EUR ‘andere posten buiten de balansstelling’. Deze bestonden uit garanties ten bedrage van 2.442.155 EUR (niet-kredietvervangende garanties) en 305.102.995 EUR (kredietvervangende garanties). Hiernaast waren er voor 326.809.779 EUR kredietverbintenissen en onbenutte gedeelte van toegestane kredietlijnen.

Tabel 20: Risicoposities, gewogen risicovolume en eigenvermogensvereiste van de posten buiten de balansstelling (exclusief afgeleide producten) volgens omrekeningsfactor

	20%	50%	100%	Totaal
Risicoposities	71.868.233	257.383.701	305.102.995	634.354.929
Gewogen risicovolume	2.276.196	64.345.925	152.551.498	219.173.619
Eigenvermogensvereiste	182.096	5.147.674	12.204.120	17.533.890

8. Het renterisico – een bijkomende toelichting

Bij hoofdstuk 2. Risk management werd reeds een toelichting gegeven bij het renterisico (terug te vinden onder financieel risico – marktrisico). In de IFRS jaarrekening van 2008 zijn cijfermatige toelichtingen terug te vinden bij deze tekstuele uitleg.

In dit hoofdstuk wordt meer informatie gegeven bij de gehanteerde aannames van de Vennootschap bij de opvolging van het renterisico. De Vennootschap berekent en rapporteert daarnaast driemaandelijks het aan de niet-handelsactiviteiten verbonden renterisico volgens de richtlijnen van de toezichthouder CBFA (tabel 90.30 conform circulaire PPB-2006-17-CPB).

Het renterisico wordt gedefinieerd als de huidige en toekomstige blootstelling van de winstgevendheid en het vermogen van een instelling aan ongunstige rentebewegingen.

Het ‘banking book’ is het geheel van de rentende vermogensbestanddelen van de instelling die niet tot de handelsportefeuille behoren. Niet-rentende vermogensbestanddelen (daarbij inbegrepen de niet-rentende elementen van het reglementair eigen vermogen van de instelling) maken geen deel uit van het banking book. De rentende vermogensbestanddelen van de Vennootschap behoren uitsluitend tot het *banking book*.

Alle keuzes en hypothesen voor de meting van het renterisico in het model zijn in principe gebaseerd op economische variabelen en verwachtingen. Bij het meten van het renterisico dient zowel vanuit een inkomensperspectief (via het renteresultaat) als vanuit een economische waardeperspectief gerapporteerd te kunnen worden.

“Economische waarde van het *banking book*” kan omschreven worden als “de algebraïsche som van de tegen de geldende marktrente en over hun rentelooptijd verdisconteerde verwachte cashflows van de vermogensbestanddelen van het *banking book*”.

“Het renteresultaat is het verschil tussen rente-opbrengsten en rentekosten”. Op geconsolideerd niveau wordt er rekening gehouden met de marktwaardewijzigingen van afgeleide instrumenten die via de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Vanaf 1 oktober 2008 wordt er weliswaar hedge accounting (in casu reële waardeafdekking voor een portfolio hedge van interest rate risk) toegepast voor de swaps die afgesloten werden in het kader van het renterisicobeheer.

De vermogensgevoeligheid is de blootstelling van de economische waarde van de onderneming aan ongunstige rentebewegingen en inkomstengevoeligheid de blootstelling van het (rente)inkomen van de instelling aan diezelfde ongunstige rentebewegingen.

Schommelingen in de economische waarde zijn bij een rentegevoelige onderneming sterk afhankelijk van de durationgap, zijnde het verschil tussen de duration (gemiddelde looptijd van een rentedragend instrument waarbij, naast de vervaldag van het kapitaal, eveneens rekening wordt gehouden met de looptijd van de coupons) van alle activa en de duration van alle passiva, ook “mismatch” genoemd. Hoe groter deze mismatch hoe groter de rentegevoeligheid. Omwille van zijn eenvoud wordt de durationgap bij de rapportering van het renterisico gebruikt naast de economische waarde en het renteresultaat.

Alle materiële bronnen van renterisico worden behandeld. Dit impliceert dat de interne systemen alle rentegevoelige activa en passiva alsook de rentegevoelige buitenbalansposities capteren.

Voor de berekening van de toekomstige kasstromen hanteert de Vennootschap als basis de “forward rate” swapcurve. Deze keuze is te verantwoorden als weergave van een “marktconsensus” voor de toekomstige ontwikkeling van de rentevoeten. De Vennootschap gaat ervan uit dat deze marktgegevens zich ontwikkelen in een efficiënte markt en dat ze telkens de beste voorspellers zijn voor de toekomst.

Nochtans kan in het Alco steeds beslist worden om hiervan af te wijken, wat in voorkomend geval duidelijk wordt toegelicht in het directiecomité, die beslissing zal bekrachtigen, en hierover zal rapporteren aan de raad van bestuur.

Voor de berekening van de economische waarde wordt de swapcurve gebruikt van de rapporteringdatum. Op de swaprentes wordt geen marge toegepast, noch voor de activa, noch voor de passiva.

Het renterisicobeheersysteem dient de impact van welbepaalde (stress)scenario’s te berekenen. Deze scenario’s vertrekken alle van hetzelfde cliëntengedrag, een “normale” groei van het balanstotaal, verdeeld over de producten zoals opgenomen in het businessplan en de meest geactualiseerde prognose van het lopende jaar.

Aannames betreffende het gedrag van deposito’s zonder vaste looptijd

Voor verplichtingen die in principe dagelijks opvraagbaar zijn maar waarvan uit het cliëntengedrag blijkt dat zij (gemiddeld) geruime tijd op de betreffende rekeningen blijven staan niettegenstaande relatief belangrijke wijzigingen van de marktrente, werden in het kader van de economische waardeberekening volgende looptijden bepaald:

- a) gereglementeerde spaarrekeningen: 2 jaar;
- b) zichtrekeningen: 5 jaar;
- c) spaarrekeningen Nederland: 3 maanden.

Voor diezelfde producten worden ten aanzien van het rente-inkomen volgende tariefaanpassingen toegepast, gegeven een bepaalde beweging van de marktrente:

- a) gereglementeerde spaarrekeningen: 70% van de marktrentewijziging met een vertraging van 6 maanden ten aanzien van die marktrentewijziging;
- b) zichtrekeningen: ongevoelig voor marktrentewijzigingen gedurende 5 jaar;
- c) spaarrekeningen Nederland: onmiddellijk aanpasbaar.

Aannames betreffende ‘embedded options’ (rendementsbons, hypotheekleningen)

In het kader van het renterisicobeheer herkent Aspa twee “*embedded options*”.

De eerste optie voor de cliënt schuilt in de rendementsbons, waar de cliënt de keuze heeft om de coupons hetzij te knippen, hetzij te laten kapitaliseren. Voor het toekomstig gedrag baseert het model zich op het reëel gedrag gedurende de laatste 12 maanden.

Een tweede optie betreft de mogelijkheid van de cliënten om hun hypotheeklening vervroegd terug te betalen tegen slechts een beperkte bestraffing. In het model wordt op volgende wijze met deze optie rekening gehouden:

- a) voor de hypotheek België wordt een intern ontwikkeld model gebruikt;
- b) voor de hypotheek Nederland wordt (tot nader order) uitgegaan van een forfaitair *prepayment* gedrag van 10%.

Expliciete opties worden bij voorkeur behandeld vanuit de economische realiteit. Dit betekent waardering aan marktwaarde en opname van de reële kasstromen in de resultatenrekening.

Behandeling van het pijplijnsrisico

In de periode tussen de goedkeuring van een hypothecaire lening en het verlijden van de notariële akte kunnen marktrentebewegingen de rente beïnvloeden waaraan de hypotheeklening uiteindelijk doorgaat. Bij stijgende rentes zal de cliënt nog kunnen genieten van het tarief dat geldig was toen de hypotheeklening werd aangevraagd. Anderzijds zal de cliënt bij dalende marktrentes kunnen kiezen om het tarief te nemen dat geldig is net voor het verlijden der akte.

In deze periode, waarin leningen zijn toegezegd maar waarvan het tarief nog niet vaststaat, ontstaat het pijplijnsrisico. In het model wordt er met het pijplijnsrisico rekening gehouden door voor de nieuwe productie steeds het laagste tarief te gebruiken van de laatste drie maanden en de lopende maand.

De afdeling Financiën van de Vennootschap rapporteert over het renterisico wekelijks en maandelijks op vennootschappelijk niveau en driemaandelijks op geconsolideerd niveau. Aangezien er geen beleggingen worden gedaan dan in EUR, beperkt de rapportering zich tot een EUR rapportering.

9. Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)

In overeenstemming met Basel II pijler 2 ontwikkelde de Vennootschap in 2008 een “Internal Capital Adequacy Assessment Process” (ICAAP-proces).

Het financiële risicobeleid van de Vennootschap dient immers naast de eigen managementkeuzen rekening houden met dit ICAAP proces.

Het ICAAP is een proces dat binnen het *internal governance* van de Vennootschap moet zeker stellen dat het bestuur en de leiding:

- de risico's van de groep correct identificeert en meet;
- voldoende kapitaal aanhoudt in verhouding tot de gelopen risico's;
- gebruik maakt van professionele risicobeheerssystemen en deze verder ontwikkelt.

Dit houdt in dat in alle omstandigheden (stressscenario's) en met voldoende graad van zekerheid de eigenvermogensvereisten van de Bankpool, en al haar geledingen, worden gerespecteerd. Dit wordt uitgedrukt door het economisch kapitaal waarbij rekening wordt

gehouden met de verschillende risico's. Dit economisch kapitaal zal een van de belangrijkste pijlers worden van het toekomstige beleid.

In de loop van 2008 werd een gedetailleerde beleidslijn "ICAAP" (conform de voorschriften in de CBFA circulaire PPB-2007-15-CPB-CPA) opgesteld. De algemene risicoappetijt van de aandeelhouders werd hierbij vertaald naar doelstellingen betreffende het kapitaalniveau, de gewenste samenstelling van het kapitaal en de spreiding van het kapitaal binnen de Bankpool. Onderstaande paragrafen geven de belangrijkste elementen van de vermelde beleidslijn weer.

De dynamische groei van de financiële markten en het stijgende gebruik van complexere bankproducten hebben grote veranderingen teweeg gebracht in de business omgeving van de Vennootschap. Deze uitdagingen vereisen competente mensen en adequate processen en systemen voor de beperking en doelgerichte controle van de risicopositie van de Vennootschap.

Naast het beschrijven van methodes voor de berekening van de gereguleerde kapitaalvereisten (kwantitatieve vereisten) legt het Basel II akkoord verhoogde nadruk op risicomanagement en geïntegreerd groepswijd management (kwalitatieve vereisten). De Vennootschap wordt verplicht om adequate procedures en systemen te implementeren met het oog op het verzekeren van haar kapitaaltoereikendheid op lange termijn met inachtneming van alle materiële risico's.

De ICAAP-richtlijnen vormen het absolute vertrekpunt en de basisfilosofie bij de implementatie van het beleid van de Vennootschap. De concrete invulling, m.a.w. de selectie en adequaatheid van de methodes, wordt volledig uitgewerkt in lijn met de complexiteit (of eerder eenvoud) en schaalgrootte van de Vennootschap. De complexiteit of eerder eenvoud van de Vennootschap is een belangrijk punt en wordt nadrukkelijk behandeld in een hoofdstuk over de proportionaliteitsprincipes.

Het doel van deze ICAAP-beleidslijn is om enerzijds te beschikken over een interne zeer transparante beleidslijn betreffende kapitaalbeheer en om anderzijds een wederzijds begrip te ontwikkelen tussen het management van de Vennootschap en de toezichthouder(s) met betrekking tot de praktische ICAAP-implementatie.

10. Toelichtingen bij effectisering

10.1 Doelstellingen van de Vennootschap

De Vennootschap heeft sinds 2007 twee effectiseringstransacties uitgevoerd. Het operationele kader en het beleid om effectiseringstransacties te kunnen verwezenlijken, werd medio 2007 uitgewerkt, met als resultaat een eerste succesvolle effectisering in september 2007. In december 2008 werd een tweede effectiseringstransactie afgerond.

In beide effectiseringstransacties betrof het de effectisering van een portefeuille Nederlandse residentiële hypothecaire leningen met NHG (Nationale Hypotheek Garantie) garantie via een Nederlands *Special Purpose Vehicle* (SPV) Green Apple.

De doelstelling van de eerste effectisering was het aantrekken van nieuwe financiering (aanboren van een nieuwe fundingbron) met het oog op de verbetering van de liquiditeitspositie.

De doelstelling van de tweede effectisering betrof de omvorming van hypothecaire kredieten in ECB-beleenbare activa. Dit kwam ook duidelijk tot uiting door het feit dat de Vennootschap bij deze tweede effectiseringstransactie zelf alle (door de SPV Green Apple) uitgegeven effecten gekocht heeft.

Op geconsolideerd niveau zijn de bij de tweede effectiseringstransactie door Green Apple uitgegeven effecten niet meer terug te vinden vermits zij op consolidatieniveau van de Vennootschap geëlimineerd worden.

De uitgevoerde twee effectiseringsoperaties werden dus uitgevoerd voor fundings- als voor liquiditeitsredenen (liquide activa). Er werd nog niet overgegaan tot een effectisering met de bedoeling een lager eigenvermogensvereiste te kunnen bekomen.

Voornaamste kenmerken van de effectiseringstransactie SPV Green Apple 2007-I NHG

- effectisering van 1,5 miljard Nederlandse residentiële NHG hypothecaire leningen;
- uitgifte door Green Apple van 3 klassen van obligaties (GAPPL 2007-1 A XS0322161026, GAPPL 2007-1 B XS0322161299 en GAPPL 2007-1 C XS0322161299);
- front- en BtB swap van nominaal 1,5 miljard EUR met als tegenpartij ABN AMRO;
- revolving periode van zeven jaar: mogelijkheid om opnieuw kredieten aan te kopen;
- aankoop van tranches B en C door de Vennootschap zelf.

Voornaamste kenmerken van de effectiseringstransactie SPV Green Apple 2008-I NHG

- effectisering van 1,975 miljard Nederlandse residentiële NHG hypothecaire leningen;
- uitgifte door SPV Green Apple van 3 klassen van obligaties (GAPPL 2008-1 A XS0406581495, GAPPL 2008-1 B XS0406581735 en GAPPL 2008-1 C XS0406582030);
- amortiserende front- en BtB swap van nominaal 1,975 miljard EUR met als tegenpartij RBS;
- geen revolving periode: vervroegde terugbetalingen van kredieten leiden tot het sequentieel aflossen van de uitgegeven obligaties
- aankoop van tranches A, B en C door de Vennootschap zelf.

10.2. Rol in effectiseringstransacties

De Vennootschap is actief in verschillende rollen ten opzichte van effectiseringsoperaties. Als initiator (originator) van effectiseringsoperaties verkoopt de Vennootschap (seller) de te effectiseren leningen aan de uitgever (issuer).

In het geval van de twee door de Vennootschap geïnitieerde effectiseringsoperaties was de issuer een onder Nederlands recht opgerichte Special Purpose Vehicle (SPV) genaamd Green Apple BV. Deze onderneming kocht de kredieten en gaf obligaties uit om deze aankoop te kunnen betalen.

Voor de effectiseringsoperaties van Green Apple SPV werd steeds Fitch Ratings Ltd. (www.fitchratings.com) aangesteld als ratingbureau (EKBI).

De administratie van de SPV Green Apple wordt uitgevoerd door ATC Management Services, een onafhankelijke Nederlandse onderneming gespecialiseerd in effectiseringsoperaties en trust management.

Bij beide effectiseringstransacties heeft de Vennootschap aan Green Apple een achtergestelde lening toegestaan (subordinated loan provider), twee miljoen EUR bij de eerste effectiseringstransactie, en één miljoen EUR bij de tweede effectiseringstransactie, onder de voorwaarden opgenomen in een Subordinated Loan Agreement.

De Vennootschap heeft bij de eerste effectiseringstransactie Green Apple 2007-I de BBB+ en BBB- notes ten bedrage van 13.500.000 EUR zelf aangekocht als belegging (investor junior notes). Bij de tweede effectiseringstransactie van de SPV Green Apple werden alle uitgegeven notes aangekocht door de Vennootschap zelf.

De servicing van de portefeuilles worden bij beide effectiseringstransacties door de Vennootschap gedaan, die deze bevoegdheid echter heeft gedelegeerd aan Stater Nederland BV en Quion Hypotheekbegeleiding BV (die voor de effectisering ook al instonden voor de servicing van de betrokken Nederlandse NHG kredieten).

De SPV Green Apple heeft in beide transacties een interest rate swap afgesloten met een tegenpartij (ABN AMRO – RBS) die op kwartaalbasis de (vaste) interesten op de kredieten (minus specifieke kosten) gaat ontvangen van de SPV en in ruil de variabele rente op de uitgegeven notes dient te betalen. De betrokken externe tegenpartijen hebben stelselmatig een BtB (Back to Back) swap afgesloten met de Vennootschap.

Een gedetailleerdere beschrijving van alle taken bij de twee effectiseringstransacties werden beschreven in de respectievelijke Structured Finance documentatie die opgesteld werd door Fitch, het betrokken ratingbureau. De notes zijn ook genoteerd op de beurs van Luxemburg zodat op basis van de al vermelde ISIN codes meer details van de betrokken notes opgevraagd kunnen worden.

Uiteraard is de Vennootschap ook beperkt betrokken bij effectiseringsoperaties door haar rol als belegger.

10.3. Toegepaste Basel II benaderingen

De Vennootschap past de standaardbenadering toe voor het berekenen van de eigenvermogensvereisten voor de (aangekochte) effectiseringseffecten. De SPV Green Apple wordt onder IFRS volledig geconsolideerd, zodat de onderliggende Nederlandse hypothecaire leningen met NHG garantie terug op de balans komen.

Onder de Basel II regelgeving (met een 0% weging vanwege de NHG garantie) houdt de Vennootschap op solo niveau geen kapitaal aan voor deze hypothecaire portefeuille en ze heeft door middel van de verkoop van de portefeuille dan ook geen kapitaalvrijval gerealiseerd op het solo niveau van de Vennootschap. Op geconsolideerd niveau komen de hypothecaire leningen terug op de balans, maar is de NHG garantie terug van toepassing.

10.4. Grondslagen voor de financiële verslaggeving

De effectisering kunnen de vorm aannemen van een verkoop van de betrokken activa naar met een speciaal doel opgerichte entiteiten (Special Purpose Vehicles) of een overdracht van het kredietrisico door middel van kredietderivaten. Een SPV geeft effectentranches uit ten behoeve van de financiering van de aankoop van de activa.

De in een effectisering begrepen financiële activa worden (volledig of gedeeltelijk) niet langer verantwoord wanneer de Vennootschap nagenoeg alle risico's en opbrengsten van de activa (of delen ervan) overdraagt.

10.5. Effectiseringsposities (als onderdeel van de beleggingsportefeuille)

Naast de door Argenta zelf uitgevoerde en hierboven beschreven effectiseringstransacties bezit de Vennootschap in het kader van haar beleggingsbeleid een aantal asset backed securities. Vanaf 31/03/2008 (Basel II) worden zij volgens de standaardmethode onder de risicopositielcategorie "effectiseringsposities" verwerkt. Op basis van de ratings van de betrokken effecten worden er volgens de "long term mapping: standardised approach" voor securitisation een gewogen risicovolume percentage toegekend.

Onderstaand overzicht geeft een geografisch overzicht van de (als belegging) aangekochte effectiseringsposities.

Tabel 21: Geografische indeling van de effectiseringsposities

Risicopositielcategorie	Land	risicopositie
MBS	BE	75.442.992
MBS	DE	20.294.320
MBS	ES	121.383.857
MBS	FR	10.224.867
MBS	GB	105.337.292
MBS	IE	25.782.750
MBS	IT	5.275.708
MBS	NL	160.775.791
ABS	ES	121.937
ABS	IT	3.856.273
ABS	LU	11.229.306
ABS	US	25.042.488
Totaal effectiseringsposities		564.767.581

De volgende tabel geeft een overzicht van de betrokken effectiseringsposities met vermelding van de ratings, hun “exposure at default” (EAD) en de totale eigen vermogensvereiste voor deze effectiseringsposities.

De ratings van de ratingbureaus S&P (Standard & Poors), Moody’s en Fitch worden opgevraagd op Bloomberg en toegeleverd aan een uitgebouwde risk engine die op basis van de openbaar gemaakte berekeningsmethodes het vereiste eigen vermogen berekenen.

De effectiseringsportefeuille per 31/12/2008 bestond uit ABS’n (Asset Backed Securities) voor een totaalbedrag van 40.250.004 EUR en MBS’n (Mortgage Backed Securities) voor een totaalbedrag van 524.517.577 EUR.

Tabel 22: Overzicht ratings, EAD en eigenvermogensvereiste van effectiseringsposities

Rating S&P	Rating MDY	Rating FIT		ABS	MBS	Totaal
A	(blanco)	A	EAD kapitaal	11.229.306 449.172		11.229.306 449.172
AAA	Aa1	(blanco)	EAD kapitaal		14.961.477 239.384	14.961.477 239.384
	Aaa	AAA	EAD kapitaal	25.042.488 400.680	76.695.628 1.227.130	101.738.116 1.627.810
		(blanco)	EAD kapitaal			61.268.079 980.289
(blank)	Aa1	AAA	EAD kapitaal		20.294.320 324.709	20.294.320 324.709
	Aa2	AA-	EAD kapitaal	3.856.273 61.700		3.856.273 61.700
	Aaa	AAA	EAD kapitaal	121.937 1.951	187.688.806 3.003.021	187.810.743 3.004.972
		(blanco)	EAD kapitaal			58.911.911 942.591
	(blanco)	AA-	EAD kapitaal			104.697.357 1.675.158
Totaal EAD (exposure at default)				40.250.004	524.517.577	564.767.581
Totaal eigenvermogensvereiste				913.503	8.392.281	9.305.785

Na toepassing van de wegingspercentages op de 564.767.581 EUR aangekochte effectiseringsposities en toepassing van de 8% vereiste, werd er een eigen vermogensvereiste van 9.305.785 EUR bekomen voor deze aangekochte effectiseringsposities.

In het kader van de IFRS impairmenttesten per 31/12/2008 werden de betrokken effectiseringsposities gescreend. Op basis van dit onderzoek (op basis van de periodieke verslagen van de uitgegeven effecten) werd er geconcludeerd dat er geen waardeverminderingen dienden te worden aangelegd.

In 2008 werden er twee bijkomende effectiseringsposities aangekocht ten bedrage van 75 miljoen EUR.

11. Afsluitende toelichting

De Vennootschap gebruikt momenteel de standaardbenadering (en dus niet de IRB methode) en maakt geen gebruik van de AMA methode, zodat er geen bijkomende toelichtingen opgenomen werden over deze onderwerpen (zoals beschreven onder titel XIV, hoofdstuk 2, art. XIV 8 § 1, § 2 en § 3 van de circulaire PPB-2007-CPB van de Belgische toezichthouder CBFA).

De gebruikte (volstorte en niet-volstorte) kredietrisicomatigingstechnieken werden al toelicht bij 5.3. Kredietrisicomatiging.

Bovenstaande (niet extern geauditeerde) toelichtingen werden gegeven in het kader van Basel II pijler 3 en werden in het Nederlands en het Engels op de website van de Vennootschap (www.argenta.be) gepubliceerd.

Vragen in verband met de verspreiding van deze verslagen mogen gericht worden aan:

Argenta Bank- en Verzekeringsgroep nv

Centrale staf en communicatie
Belgiëlei 49-53
B-2018 Antwerpen
Tel: +32 3 285 51 92
Fax: + 32 3 285 56 61
www.argenta.be
Lutgarde.vanhaeren@argenta.be